МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

Навчально-науковий інститут мистецтв
Кафедра сценічного мистецтва і хореографії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«КРИТИКА ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА»

Другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю В6 Перформативні мистецтва
спеціалізації В6.03 Хореографічне мистецтво
галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Освітня кваліфікація: магістр перформативного мистецтва
(хореографічне мистецтво)
Форма здобуття освіти – денна

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 01 від «26» серпня 2026 р.

м. Івано-Франківськ - 2026

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

Розробник:

Марусик Наталія Іванівна – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри сценічного мистецтва і хореографії навчально-наукового інституту мистецтв.

Затверджено на засіданні кафедри протокол № 01 від «26» серпня 2026р.

Завідувач кафедри
сценічного мистецтва і хореографії,
доцент, кандидат мистецтвознавства:  Надія КУКУРУЗА

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Критика хореографічного мистецтва
Викладач	Колногузенко Борис Миколайович
Контактний телефон викладача	+380993756179
E-mail викладача	borys.kolnohuzenko@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	9 кредитів ЄКТС, 270 год.
Статус дисципліни	обов'язкова
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	четвер - 11.50 год. а також у зручний для здобувачів час за узгодженням з викладачем.

2. Анотація до навчальної дисципліни

Дисципліна «Критика хореографічного мистецтва» спрямована на формування у студентів професійної компетентності в аналізі, інтерпретації та публічній оцінці хореографічних творів і процесів. Курс поєднує теорію мистецтвознавства, історію танцювальної критики, методику аналізу спектаклю та практику створення критичних текстів різних жанрів. Особлива увага приділяється естетичним критеріям оцінки балету, народного, сучасного та експериментального танцю, а також етиці критика, мові рецензії та ролі критики в розвитку хореографічної культури України і світу.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета дисципліни «Критика хореографічного мистецтва» – Сформувати систему теоретичних знань і практичних умінь, необхідних для самостійного мистецтвознавчого аналізу хореографічного твору, обґрунтованої критичної оцінки постановки та створення професійних текстів (рецензія, огляд, аналітична стаття, есе) відповідно до вимог сучасної хореографічної критики.

Цілі дисципліни:

- розкрити предмет, функції, жанри та критерії хореографічної критики;
- ознайомити з історією вітчизняної та світової танцювальної критики;
- навчити застосовувати методи аналізу композиції, лексики, музично-хореографічної драматургії, сценографії та виконавської інтерпретації;
- розвинути навички написання, редагування та публічного представлення критичних матеріалів;
- сформувати етичну позицію критика та вміння вести професійну дискусію;
- показати місце критики в системі хореографічної освіти, театральної практики та медіапростору.

4. Програмні компетентності та результати навчання.

Загальні компетентності

ЗК3 – здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети;
ЗК4 – здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК2 – здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері фахової діяльності;
СК3 – здатність здійснювати дослідницьку діяльність у сфері хореографії;
СК4 – здатність до художньо-критичної діяльності у сфері хореографії;
СК7. Здатність розробляти індивідуальну стратегію навчання та виховання здобувача освіти у відповідності до особистісних якостей з метою розкриття його творчого потенціалу.
СК10 – усвідомлення синтетичної природи хореографічного мистецтва та його зв'язків з іншими мистецтвами;
СК11 – здатність створювати хореографічну складову в різних мистецько-видовищних формах;
СК12 – здатність обирати оптимальну стратегію і тактику реалізації творчого проєкту;
СК13 – здатність забезпечувати організацію та функціонування хореографічного колективу;
СК14 – здатність презентувати власний творчий продукт;
СК17 – здатність розробляти та втілювати авторські хореографічні твори різноманітних форм і жанрів.

- здатність застосовувати мистецтвознавчі методи до аналізу хореографічного твору;
- здатність формулювати обґрунтовану естетичну оцінку;
- здатність створювати професійні критичні тексти різних жанрів;
- здатність орієнтуватися в історії та сучасному стані хореографічної критики;
- здатність дотримуватися етичних норм професійної критики;
- здатність вести публічну дискусію про танцювальне мистецтво.

Результати навчання:

ПР1 – організовувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для провадження балетмейстерської діяльності у сфері хореографії;
ПР2 – адаптуватися та діяти в новій професійній ситуації, генерувати нові ідеї для вирішення проблемних творчих завдань;
ПР3 – організовувати колективну діяльність задля реалізації творчих планів і хореографічних проєктів;
ПР4 – використовувати комунікаційні технології для професійної взаємодії та участі у фахових дискусіях;
ПР6 – виявляти тенденції й перспективи розвитку хореографічної культури через аналітичне осмислення подій сучасності;
ПР7 – виявляти балетмейстерські та організаційні проблеми у сфері фахової діяльності й розробляти програми їх вирішення;
ПР9 – володіти навичками художньо-критичного осмислення явищ

хореографічної культури сучасності;
ПР12 – сприяти різнобічному розвитку здобувачів освіти, використовуючи мистецько-педагогічний потенціал хореографічного мистецтва.
ПР14 – розробляти та втілювати хореографічні твори, творчо підходити до вибору жанру, форми й виражальних засобів відповідно до теми та ідеї;
ПР15 – реалізовувати творчий задум з урахуванням синтетичної природи хореографічного мистецтва та його взаємодії з іншими видами мистецтв;
ПР17 – використовувати методи, прийоми, стратегії сучасного менеджменту, розуміти особливості фінансового та адміністративного забезпечення творчого проекту, особливості його реалізації.
ПР18 – розробляти та реалізовувати стратегію розвитку професійного та аматорського хореографічного колективу, прогнозувати наслідки організаційно- управлінських, навчально-педагогічних, балетмейстерсько-постановочних рішень; координувати роботу декількох елементів системи (підрозділів, людей тощо) задля реалізації планів.
ПР19 – презентувати власні мистецькі, педагогічні та наукові досягнення, використовуючи різноманітні комунікаційні технології.
ПР20 – популяризувати хореографічне мистецтво у процесі різноаспектної художньо-просвітницької діяльності.
ПР22 – реалізовувати повний цикл балетмейстерського твору від творчого задуму до сценічного втілення.

Після вивчення дисципліни студент повинен:

- знати предмет, функції, жанри та критерії хореографічної критики;
- знати основні етапи розвитку вітчизняної та світової танцювальної критики;
- уміти аналізувати хореографічний твір за структурними, естетичними та виконавськими параметрами;
- уміти писати рецензію, аналітичний огляд і проблемну статтю;
- уміти аргументувати оцінку постановки та коректно вести професійну полеміку;
- розуміти роль критики в розвитку хореографічного мистецтва та культурної політики.

5.Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	20
семінарські заняття / практичні / лабораторні	10
самостійна робота	60
Індивідуальні заняття	-

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / Вибірковий
	В6	1	Вибірковий

	Перформативні мистецтва В6.03 Хореографічне мистецтво		

Тематика навчальної дисципліни			
ТЕМА	Кількість годин		
	Лекції	Семінарські заняття	Сам.роб.
Розділ 1. Теоретичні основи хореографічної критики			
Тема 1. Предмет і об’єкт критики. Функції критики (інформаційна, аналітична, оцінна, комунікативна, прогностична	2	1	10
Тема 2. Критика як вид мистецтвознавчої діяльності. Співвідношення критики, історії та теорії хореографії. Естетичні категорії в оцінці танцю.	2	1	4
Тема 3. Європейська балетна критика XIX–XX ст. Українська традиція танцювальної критики.	2	1	6
Тема 4.. Становлення сучасної незалежної критики. Провідні видання, автори та школи.	2	1	6
Розділ 2. Методика аналізу хореографічного твору			
Тема 5. Структура спектаклю. Хореографічний текст і підтекст. Композиція, лексика, простір, час, музика, костюм, світло.	2	1	4
Тема 6. Аналіз класичного балету, народного танцю, модерну, contemporary, site-specific і цифрових форм. Критерії оцінки виконавської майстерності.	2	1	10
Тема 7. Жанри та поетика критичного тексту. Рецензія, анонс, огляд сезону, портрет хореографа, проблемна стаття, інтерв’ю-аналіз. Композиція рецензії.	2	1	6
Тема 8. Мова критики: термінологія, метафора, аргументація. Редагування та етика цитування.	2	1	4
Тема 9. Сучасна практика хореографічної критики. Критика в друкованих і онлайн-медіа, блогах, соціальних мережах. Фестивальна критика. Критика і кураторство	2	1	6
Тема 10. Взаємодія критика з театром, хореографом і глядачем. Український	2	1	4

контекст: інституції, видання, виклики.			
Всього:	**20**	**10**	**60**

Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Лекція – 10 балів Практичне заняття – 40 балів Самостійна робота – 20 балів залік – 30 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Якщо здобувач вищої освіти не складав змістовий модуль з поважних причин, які підтверджені документально, то він має право на його складання з дозволу завідувача кафедри (за заявою). Здобувач не допускається до складання екзамену, якщо впродовж семестру за змістові модулі сумарно він набрав менше 25 балів. У цьому випадку йому у відомості робиться запис «не допущений» і виставляється набрана кількість балів. Допускається, як виняток, з дозволу завідувача у визначений кафедрою строк виконання здобувачем вищої освіти додаткових видів робіт з навчальної дисципліни (відпрацювання пропущених занять, перескладання змістових модулів, виконання індивідуальних завдань тощо) для підвищення оцінок за змістові модулі.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену
90 – 100	**A**	відмінно
80 – 89	**B**	добре
70 – 79	**C**	
60 – 69	**D**	задовільно
50 – 59	**E**	
26 – 49	**FX**	незадовільно з можливістю повторного складання
0-25	**F**	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Політика навчальної дисципліни

Систематичне відвідування занять. За пропущене заняття студент повинен пред'явити довідку, або інший вагомий документ, в іншому випадку це впливатиме на семестровий контроль, одне пропущене заняття -2(бали).

Навчальна дисципліна «Критика хореографічного мистецтва» ґрунтується на принципах академічної доброчесності, творчої свободи, професійної відповідальності та практикоорієнтованого навчання.

Студенти зобов'язані:

- регулярно відвідувати аудиторні заняття та брати активну участь у практичній роботі;
- своєчасно виконувати всі навчальні, творчі та індивідуальні завдання, передбачені робочою програмою дисципліни;
- дотримуватися вимог академічної доброчесності, зокрема не допускати плагіату, самоплагіату, фальсифікації результатів та несанкціонованого використання чужих творчих напрацювань;
- коректно та професійно працювати в колективі, поважати партнерів по творчому процесу та викладача.

У межах дисципліни заохочуються:

- творча ініціатива, авторський підхід і креативне мислення;
- використання елементів народної, класичної та сучасної хореографії з урахуванням стилістичних і жанрових особливостей;
- самостійний пошук художніх рішень та експеримент у межах поставлених навчальних завдань.

Оцінювання результатів навчання здійснюється на основі:

- активності студента на практичних заняттях;
- якості виконання постановчих, композиційних і аналітичних завдань;
- рівня сформованості балетмейстерських умінь і навичок;
- підсумкової творчої роботи (хореографічної постановки).

Порушення політики дисципліни або норм академічної доброчесності є підставою для зниження оцінки чи повторного виконання завдання.

Основна література

1. Гриценко Н. В. Хореографія як засіб формування національної ідентичності молоді. *Педагогічний дискурс.* 2022. № 32. С. 134–139.
2. Зубатов С. Танцювальні композиції та етюди українських народних танців. Київ: Видавництво «Ліра-К», 2021. 376 с.
3. Іванишин М. О. Мистецтво танцю в етнокультурному просторі Карпат. Чернівці: Букрек, 2020. 248 с.
4. Клименко А. Соціальна функція танцю в урбаністичному просторі. *Молодь і ринок.* 2022. № 5(223). С. 132–136.
5. Ковальчук О. В. Народна хореографія як засіб збереження культурної ідентичності регіону. *Культура і сучасність*. 2021. № 3. С. 45–52.
6. Колногузенко Б. Одиночний танець. Методична розробка з курсу «Мистецтво балетмейстера». Харків: ХДАК, 2024. 104 с.
7. Козинко Л. Теорія фольклорного танцю в контексті культурної

антропології. Курбасівські читання : зб. наук. пр. Київ, 2011. С. 80–87.
8. Лігус О. Музика в хореографії: навч.посіб. Київ: ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 144с.
9. Мостова, І., Островська, К. Хореографічне мистецтво як інструмент формування ціннісних орієнтирів вихованців аматорських танцювальних колективів. *Танцювальні студії*. 6(1), 2023. С. 63–69. https://doi.org/10.31866/2616-7646.6.1.2023.283728

Допоміжна література

10. Верховинець В. Теорія українського народного танцю. Київ: Муз. Україна, 1990. 150 с.
11. Воропай О. Звичаї нашого народу : етнограф. нарис в 2 т. Київ : Оберіг, 1992. Т. 1. 449 с.
12. Види мистецтв і хореографії : [метод. посіб.]. М-во культури України, Нац. хореогр. спілка України. 2-ге вид., допов. Харків, 2014. 319 с.
13. Гоцалюк А. Календарно-обрядове дійство як духовний феномен української культури. *Культура і сучасність*. 2015. №1. С. 28–33.
14. Килимник С. Український рік у народних звичаях в історичному висвітленні : у 3 кн., 6 т. ; Кн. ІІ., т. 3: Весняний цикл. Київ : Обереги, 1994. 528 с.
15. Кривохижа А. Гармонія танцю: Навчально-методичний посібник з викладання курсу. Кіровоград, 2006. 88 с.
16. Колногузенко Б.: (до 70-річчя від дня народж.): біобібліогр. Покажчик/ М-во культури України, Харків. держ. акад. культури, Б-ка; [уклад.: С. В. Євсеєнко, О. М. Левченко, О. С. Хижна; наук. ред. Н. М. Кушнаренко]. Харків: ХДАК, 2019. 116 с.
17. Колногузенко Б. Хореографічна композиція: метод. посіб. з курсу «Мистецтво балетмейстера». Харків: ХДАК, 2018. 208 с.
18. Лань О. Мистецтво балетмейстера: хореографія великої форми: навчально-методичний посібник. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2019. 180 с.
19. Масленко В., Дольчук В. Майстри хореографічного мистецтва: збірка матеріалів конференції 25 лютого 2019 року. Міністерство культури України. Національна хореографічна спілка України. Київ: НХСУ, 2019.123с.
20. Маркевич Л. Мистецтво балетмейстера: навч.-метод. посіб. Рівне: О. Зень, 2019. 164 с.
21. Ніколаєва Т. Історія українського костюму. Київ: Либідь, 1996. 174 с.
22. Скуратівський В. Місяцелік : укр. нар. календар / худож. Є. Сендзюк. Київ: Мистецтво,1993. 207 с.

23.Шевченко В. Мистецтво балетмейстера в народно-сценічній хореографії. Київ: ДАКККіМ, 2006. 184 с.

Викладач: **Наталія МАРУСИК, доцент**